

Palataanko vanhuspalveluiden kilpailutuksissa huutolaisaikaan?

Miten järjestää vanhusten asuminen ja palvelut halvimpaan mahdolliseen ale-hintaan? Tietenkin kilpailuttamalla. Pahimmillaan kilpailuttamisen tavat valitettavasti lähenevät entisajan huutolaismarkkinoita. Miten uusi hankintalaki turvaa vanhusten ihmisarvoisen kohtelun?

Taannoin kuulin erään suomalaisen kunnan kilpailuttamiskäytännöstä. Siinä kunnan edustaja laittaa vanhuspalvelujen tarjoajille sähköisesti viestin, jossa kertoo vanhuksesta (nimettömänä) perustiedot ja tarpeet. Sitten palveluntarjoajat hinnoittelevat tarjouksensa, eli kertovat, mihin hintaan lupautuvat hoitamaan kyseisen vanhuksen.

Ja kuntahan valitsee lähes poikkeuksetta sen halvimman tarjouksen. Tätä mekanismia kutsutaan myös nimellä *minikilpailutus*.

Joistakin tämä huuto- tai huutolaiskauppa tuntuu hyvältä ja tehokkaalta tavalta toimia. Minusta se on ihmisarvoa loukkaavaa.

Huutolaismarkkinoilla varaton vanhus seisoi kaikkien edessä arvioitavana. Vanhuksen esittely ja hoidon ”kauppaaminen” tekstimuodossa ei minusta ole yhtään sen enempää vanhusta arvostavaa. Missä kohden toteutuu se, että vanhus saisi itse vaikuttaa ja valita? Miten varmistetaan vanhuksen ja omaisten aito kuuleminen?

Eduskunta saa lähitulevaisuudessa käsiteltäväkseen kansallisen hankintalain kokonaisuudistuksen. Nyt on aika laittaa tämä asia kuntoon, ja varmistaa että sivistysvaltio nimeltä Suomi ei palaa huutolaisaikaan.

Vallin mielestä vanhuspalveluiden kilpailutusprosesseissa on avoimesti selvitettävä tapa, jolla laatutekijät huomioidaan. Kilpailutuksen jälkeen on myös varmistettava, että tarjouskilpailussa luvatut asiat – myös laatutekijät – toteutuvat koko hankinta-ajan. Halvin hinta ei saa olla vanhuspalveluiden kilpailutuksissa määräävä tekijä.

Helsingissä 19.10.2015

Virpi Dufva, toiminnanjohtaja

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry